

NORMATIVA REGULADORA DELS TREBALLS FINALS DE MÀSTER UNIVERSITARI DE LA FACULTAT D'ECONOMIA I EMPRESA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Aprovada per la Comissió de Màsters de la Facultat d'Economia i Empresa, en data 13 de març de 2024

Aprovada per la Comissió Acadèmica de Consell de Govern de la UB, en data 26 de juny de 2024

PREÀMBUL

El Reial decret 822/2021, de 28 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris i del procediment d'assegurament de la seva qualitat, indica que els ensenyaments oficials de màster universitari tenen com a objectiu la formació avançada, de caràcter especialitzat temàticament o multidisciplinari en els sabers científic, tecnològic, humanístic i artístic, dirigida a l'especialització acadèmica i a la professional, o, si escau, encaminada a l'aprenentatge en les activitats investigadores.

En l'article 17.4 s'assenyala de manera específica que tots els plans d'estudis de màster universitari han d'incloure un treball final de màster (TFM), que pot tenir un mínim de sis crèdits ECTS i un màxim de trenta, la finalitat del qual és comprovar el nivell de domini dels coneixements, competències i habilitats que ha assolit l'estudiant. La superació del TFM és imprescindible per a l'obtenció del títol oficial. També es determina que el TFM s'ha de defensar en un acte públic, d'acord amb la normativa establerta pel centre o la universitat.

Com a conseqüència, aquest document recull la normativa que regula els TFM de la Facultat d'Economia i Empresa de la Universitat de Barcelona, la qual deriva de la normativa general i marc de la Universitat de Barcelona sobre els TFM aprovada per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern (CACG) el 19 de gener de 2024 i pel Consell de Govern de la UB el 28 de febrer de 2024.

Article 1. Objecte

1.1. Aquesta normativa regula la definició, realització, matrícula, defensa i qualificació dels treballs finals de màster (TFM) que s'estableixin en els plans d'estudis dels màsters impartits a la Facultat d'Economia i Empresa (d'ara en endavant, la Facultat) de la Universitat de Barcelona (UB), amb la finalitat de garantir la qualitat en totes les fases de l'elaboració i l'avaluació dels TFM.

Article 2. Definició i àmbit d'aplicació

2.1. El TFM és un projecte de recerca, un estudi, un dictamen o una memòria que implica un exercici integrador de la formació rebuda al llarg de la titulació de màster. Es tracta d'un treball original, autònom i individual que permet a l'estudiant de mostrar el nivell de domini dels coneixements, competències i habilitats associats al títol de màster, tal com estableix l'RD 822/2021.

2.2. Aquesta normativa és aplicable a totes les titulacions de màster de la Facultat, llevat dels màsters interuniversitaris, que es regulen pels convenis corresponents establerts entre les universitats implicades.

2.3. El contingut d'aquesta normativa es completa amb la resta de normatives i procediments establerts a la Facultat que estan en vigor i que fan referència, entre altres qüestions, al sistema d'avaluació, el reconeixement i transferència de crèdits, les pràctiques acadèmiques externes i la mobilitat dels estudiants.

Article 3. Característiques del TFM

3.1. El TFM ha de tenir un mínim de sis crèdits i un màxim de trenta crèdits ECTS.

3.2. El TFM és un treball individual. Excepcionalment, quan la complexitat o l'amplitud del projecte o el treball que s'ha de desenvolupar ho justifiqui, el TFM el poden dur a terme grups de més estudiants. En aquests casos cal l'autorització de la coordinadora o coordinador del màster i que la tutora o tutor elabori un breu informe justificatiu del TFM i la contribució individual de cada estudiant.

3.3. El TFM es pot desenvolupar en altres institucions, organismes o empreses aliens a la UB. Per fer-ho, cal la signatura d'un conveni específic de col·laboració per dur-hi a terme el treball.

3.4. El TFM es pot desenvolupar en serveis o facultats de la UB. Per fer-ho, cal la signatura d'un acord intern per dur-hi a terme el treball.

3.5. El TFM pot estar vinculat a pràctiques externes curriculars. En aquest cas, cal que l'estudiant es matriculi també a l'assignatura de pràctiques corresponent i signi el conveni de pràctiques externes corresponent.

3.6. El TFM s'ha de dur a terme amb l'orientació d'un professor o professora, que tutoritza el TFM i que ha de dinamitzar i facilitar el procés d'aprenentatge; també es pot establir una cotutoria de dos docents. Quan el TFM es desenvolupa en una institució, organisme o empresa aliè a la UB o en un servei o facultat de la UB, a més de la tutora acadèmica o tutor acadèmic, cal nomenar un tutor o tutora del lloc on es desenvolupa el TFM.

3.7. El TFM no pot ser objecte de reconeixement, tret que s'hagi desenvolupat en una altra universitat en el marc d'un programa de mobilitat acadèmica dins de la mateixa titulació.

3.8. En les dobles titulacions cal matricular i qualificar el TFM en cadascuna de les titulacions. L'itinerari específic pot preveure la possibilitat que l'estudiant faci dos treballs finals de manera coordinada o un únic treball final que contingui el conjunt de competències de les dues titulacions i garanteixi la participació en el tribunal d'avaluació de professorat dels dos ensenyaments.

Article 4. Organització del TFM

4.1. La Comissió de Màsters de la Facultat (amb atribucions de comissió acadèmica per als temes específics relatius als ensenyaments de màster) és la responsable de vetllar pel compliment de la normativa.

4.2. Tot i així, la Comissió de Màsters de la Facultat delega en les coordinacions de cada màster l'organització dels TFM, les quals han de vetllar pel seu correcte desenvolupament organitzatiu.

4.3. Les comissions coordinadores de màster poden establir que la coordinadora o coordinador de TFM del màster sigui la coordinadora o coordinador del programa, o que assumeixi aquest rol un altre professor vinculat al màster.

4.4. En relació amb els TFM, les comissions coordinadores de cada màster, assumeixen les funcions següents:

- a) Aprovar les propostes d'encàrrecs docents de tutorització de TFM als departaments.
- b) Aprovar el procediment d'assignació de treballs als estudiants.
- c) Determinar els idiomes en què es pot presentar i defensar el TFM.
- d) Nomenar els tribunals avaluadors de la defensa pública.
- e) Nomenar el tribunal que resol les reclamacions contra les qualificacions del TFM.
- f) Elaborar i aprovar les rúbriques d'avaluació.
- g) Aprovar els períodes d'avaluació i qualificació del TFM.
- h) Coordinar la presentació i defensa dels TFM.

- i) Resoldre les incidències que es puguin produir.
- j) Qualsevol altra competència prevista en aquesta normativa.

Article 5. Tutorització del TFM

5.1. Són funcions de la tutora o tutor del TFM:

- a) Orientar i assessorar els estudiants durant l'elaboració del TFM, facilitant-los informació, orientació i recursos per a l'aprenentatge.
- b) Valorar el desenvolupament del treball dels estudiants que tutoritza amb revisions regulars i avaluar-ne la part que correspongui.
- c) Autoritzar la presentació i defensa dels TFM tutoritzats.
- d) Participar en els tribunals de defensa d'altres TFM, si el centre ho requereix.

Article 6. Matricula del TFM

6.1. La matrícula del TFM es pot fer efectiva en els dos semestres del curs acadèmic, d'acord amb la normativa vigent, dins els períodes oficials de matrícula establerts per la Facultat.

6.2. L'estudiant es pot matricular de l'assignatura Treball Final de Màster quan es compleixen els requisits acadèmics aprovats en fixar el pla d'estudis.

Article 7. Responsabilitat i encàrrec docent

7.1. És responsabilitat de la comissió coordinadora de cada màster dur a terme l'encàrrec docent de tutoria dels TFM. La comissió coordinadora pot delegar aquesta tasca en la coordinadora acadèmica o coordinador acadèmic del màster o en un altre membre o membres de l'equip docent del màster.

7.2. En cas que la comissió coordinadora així ho decideixi, la càrrega docent associada a la tutoria dels TFM pot traslladar-se al pla de dedicació acadèmica (PDA) del professorat del curs següent al del curs en què es presenta el TFM.

Article 8. Avaluació

8.1. El pla docent del TFM concreta què s'ha d'avaluar, els criteris específics, en què consisteix l'avaluació i els períodes d'avaluació.

8.2. L'avaluació del TFM s'ha d'orientar a l'avaluació dels resultats d'aprenentatge associats a l'ensenyament i sempre ha de ser individual, encara que el TFM s'hagi fet col·lectivament.

8.3. La memòria també ha d'incloure un apartat que contingui la identificació i reflexió sobre la contribució del TFM a la consecució d'alguns dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) i (es recomana incloure-hi, si escau, l'ODS 5. Igualtat de gènere).

8.4. Els TFM han de respectar les normes formals del treball científic, preferentment d'acord amb els criteris establerts en el *Llibre d'estil de la UB* (ub.edu/llibre-estil/treballs) i que hi facin referència. La comissió coordinadora de cada màster pot establir requisits formals específics per als TFM corresponents.

8.5. Per a l'avaluació del TFM, l'estudiant ha de lliurar el seu treball en versió digital via el Campus Virtual

(mitjançant la tasca creada a aquest efecte). La coordinadora o coordinador de TFM, responsable de la tasca, ha de distribuir el treball entre els membres del tribunal i n'ha de reservar una còpia electrònica d'arxiu.

8.6. Els TFM s'han de presentar oralment en un acte de defensa pública davant un tribunal compost per tres membres, que preferentment formin part de l'equip docent del màster. La comissió acadèmica de cada màster decideix si els tutors formen part o no del tribunal avaluador. En tot cas, la comissió acadèmica té la responsabilitat de determinar la composició del tribunal, si bé pot delegar aquesta tasca en la coordinadora o coordinador de TFM. En cas que el TFM s'hagi desenvolupat en el marc de convenis que incloguin clàusules de confidencialitat amb empreses o en casos de possibilitat de generació de patents que recaiguin sobre el contingut del TFM, la comissió coordinadora del màster pot autoritzar la defensa a porta tancada.

8.7. Abans de la defensa pública, la tutora acadèmica o tutor acadèmic de cada TFM ha d'enviar a la presidència del tribunal un breu informe valoratiu del TFM en el qual es faci constar expressament la seva autorització per a la defensa pública. Sense aquesta autorització no es pot portar a terme l'acte de defensa pública, el treball no es pot avaluar i la qualificació que consta és «no presentat».

8.8. En casos excepcionals i motivats degudament, la comissió o l'òrgan competent responsable del TFM pot autoritzar la defensa d'un TFM sense l'autorització del professorat tutor.

8.9. L'estudiant pot elaborar la memòria o defensar el TFM en català, castellà o una tercera llengua, d'acord amb el que hagi establert la comissió coordinadora del màster. Quan ho faci en una llengua diferent del català, ha d'incloure en la memòria escrita el títol, el resum del contingut i les paraules clau redactats en la llengua del TFM i en català.

8.10. La comissió coordinadora de cada màster estableix els continguts mínims i la durada màxima de la presentació oral, i els criteris que han d'emprar els tribunals per avaluar els TFM.

8.11. Per garantir l'homogeneïtat en el procés d'avaluació dels TFM s'estableixen unes rúbriques, que han de ser públiques.

8.12. La comissió acadèmica de cada màster ha de fer públiques les dates dels actes de defensa dels TFM i, si escau, la composició dels membres del tribunal avaluador.

8.13. La comissió acadèmica de cada màster o el coordinador o coordinadora de TFM és l'encarregat de nomenar el tribunal que ha de resoldre les reclamacions contra la qualificació d'un TFM i notificar-ne la resolució a l'estudiant.

Article 9. Qualificació

9.1. El procediment i la responsabilitat de la publicació de les qualificacions i la seva revisió, si escau, així com la responsabilitat de la signatura de les actes corresponents, és de la coordinadora acadèmica o coordinador acadèmic del màster.

9.2. Els períodes de qualificació dels TFM són els establerts per a la resta d'assignatures del títol de màster. La coordinadora o coordinador del màster ha de vetllar per evitar retards en la formalització de la totalitat de l'acte de l'assignatura Treball Final de Màster.

9.3. La menció de matrícula d'honor en la qualificació del TFM no s'incorpora a l'acta fins al final del període d'avaluació, per tal de respectar l'article 5.6. del Reial decret 1125/2003, de 5 de setembre, pel qual s'estableix el sistema europeu de crèdits i sistema de qualificacions en les titulacions universitàries de caràcter oficial i vàlidesa a tot el territori nacional.

Article 10. Propietat intel·lectual

10.1. Els drets de propietat intel·lectual o de propietat industrial del TFM es regulen en els termes i condicions previstos en la legislació vigent. Tanmateix, hi ha la possibilitat de demanar un document de confidencialitat.

10.2. En els casos en què l'autora o autor i el tutor o tutora manifestin explícitament el caràcter confidencial del TFM o hi hagi dades que no es puguin divulgar pel seu caràcter privat, la coordinadora o coordinador té el deure de mantenir una confidencialitat absoluta quant al contingut del TFM. Els membres del tribunal que ha de jutjar el TFM han de tenir accés a la versió completa del TFM i tenen l'obligació de mantenir el secret i la confidencialitat absoluts sobre el seu contingut.

Article 11. Còpia, plagi i procediments fraudulents

11.1. La còpia o el plagi (definites com la inserció de part d'una obra aliena en la pròpia sense indicació de la font) comporta la qualificació de suspens en el TFM. En els casos de còpia, plagi i procediments fraudulents, la tutora o tutor i/o els membres del tribunal n'han de donar compte a la coordinadora acadèmica o coordinador acadèmic del màster.

11.2. La còpia o el plagi, total o parcial, en el TFM, així com la utilització o la cooperació en procediments fraudulents per dur a terme el TFM, pot comportar, si escau, responsabilitats disciplinàries.

11.3. Per als casos de plagi o en què l'estudiant dugui a terme activitats fraudulentes en el TFM, les conseqüències en la qualificació estan recollides en la Normativa reguladora de l'avaluació i la qualificació dels aprenentatges de la Universitat de Barcelona (ub.edu/acad/noracad/avaluacio_2020.pdf)

Article 12. Arxiu o dipòsit del treball

12.1. La Universitat ha de fomentar que l'estudiant utilitzi llicències lliures en la publicació dels treballs per facilitar la difusió i la reutilització de l'obra.

12.2. Els TFM que obtinguin una qualificació mínima de 9 sobre 10 s'incorporen al repositori institucional de la UB i són de lliure consulta per a usos docents, de recerca o d'estudi personal, excepte en els casos en què l'autor o autora i el tutor o tutora manifestin explícitament el caràcter confidencial del TFM o hi hagi dades que no es puguin divulgar pel seu caràcter privat. En aquests casos, només s'incorpora en el repositori institucional un resum del TFM, el qual permeti fer-se una idea del treball de recerca dut a terme. La Universitat es compromet a vetllar perquè els documents dipositats en el repositori institucional, dins l'apartat «Treballs de l'alumnat» (diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/1201), segueixin els estàndards internacionals.

12.3. En qualsevol cas, la publicació del TFM en el dipòsit digital de la UB ha de tenir l'autorització de l'estudiant. En els supòsits que així ho requereixi la protecció dels drets de propietat intel·lectual i/o industrial, cal l'autorització de la tutora o tutor.

Disposició final primera

Aquesta normativa entra en vigor l'endemà de la seva aprovació per part de la Comissió Acadèmica del Consell de Govern de la Universitat de Barcelona, i és d'aplicació a partir del curs 2024-2025.